

УДК 338.512

Шкутова О. - ст. гр. БМ-31

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ЕКОНОМІЧНІ ПРИНЦИПИ РОЗРАХУНКУ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

Науковий керівник: Малюта Л.Я.

В умовах встановлення ринкових відносинах особлива увага звертається на витрати підприємства, як об'єкт управління ними. Безумовним стає той факт, що управляти витратами економічно доцільніше, ніж збільшувати обсяги реалізації продукції. Тому управління витратами — це область, що найбільш розвивається як в економічній практиці, в західних теоретичних дослідженнях, так і в українській економіці, про що свідчить інтерес до теми формування собівартості і управління витратами на виробничих підприємствах. Закони ринкової економіки, які хоча і не в повній мірі, але діють на українських теренах, вимагають постійного контролю за формуванням собівартості виробленої продукції, наданих послуг та виконаних робіт. На підприємствах з'являється життєва необхідність в розрахунку достовірного показника собівартості з погляду його економічної суті, яка визначається рядом економічних принципів:

1. Зв'язок собівартості з виробничо-господарською діяльністю підприємства. Суть даного принципу полягає в тому, що в стандартну собівартість продукції включаються витрати, які безпосередньо пов'язані з процесом виробництва і реалізації.
2. Розділення поточних і капітальних витрат. До поточних відносяться витрати виробничих ресурсів, які, як правило, споживаються в одному господарському циклі. До капітальних відносяться витрати на поза оборотні активи, які використовуються в декількох циклах виробництва, вартість яких включається в поточні витрати за допомогою нарахування амортизації.
3. Часова визначеність фактів господарської діяльності — принцип нарахування. Згідно даного принципу факти господарської діяльності підприємства відносяться до того звітного періоду, в якому вони мали місце, незалежно від фактичного часу надходження або виплати грошових коштів, пов'язаних з цими фактами.
4. Майнова відокремленість підприємства. В відповідності з цим принципом майно і зобов'язання підприємства існують окремо від майна і зобов'язань власників цього підприємства.

Як відомо, собівартість виступає невід'ємним елементом усіх планових та техніко-економічних розрахунків ефективності господарських заходів і береться до уваги при виборі найбільш ефективного розподілу капітальних вкладень, розрахунку ефективності впровадження нової техніки, технології, удосконалення організації виробництва, виявленні раціональних кордонів підвищення якості продукції. Саме від правильності та достовірності розрахунків собівартості продукції залежить процес формування та удосконалення цін, визначення рентабельності, прибутку та інших фінансових показників діяльності підприємства.